

Влада Републике Србије
Канцеларија за европске интеграције
Сектор за планирање, програмирање, праћење
и извештавање о средствима ЕУ и развојној помоћи

Government of the Republic of Serbia
Serbian European Integration Office
Sector for planning, programming, monitoring
and reporting on EU funds and development aid

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ –IPA (2007-2013)

Pravni okvir IPA

- **Uredba Saveta br. 1085/2006 o osnivanju IPA (IPA Framework Regulation – Okvirna Uredba o IPA)**
- **Uredba Komisije br. 718/2007 o sprovođenju IPA (IPA Implementing Regulation)**
- **IPA Okvirni sporazum koji se potpisuje sa svakom državom korisnicom IPA**
- **Finansijski sporazum(i), koji država korisnik sredstava potpisuje za svaki od godišnjih programa**
- **PRAG (Practical Guide to Contract Procedures for external actions financed by the EC)**

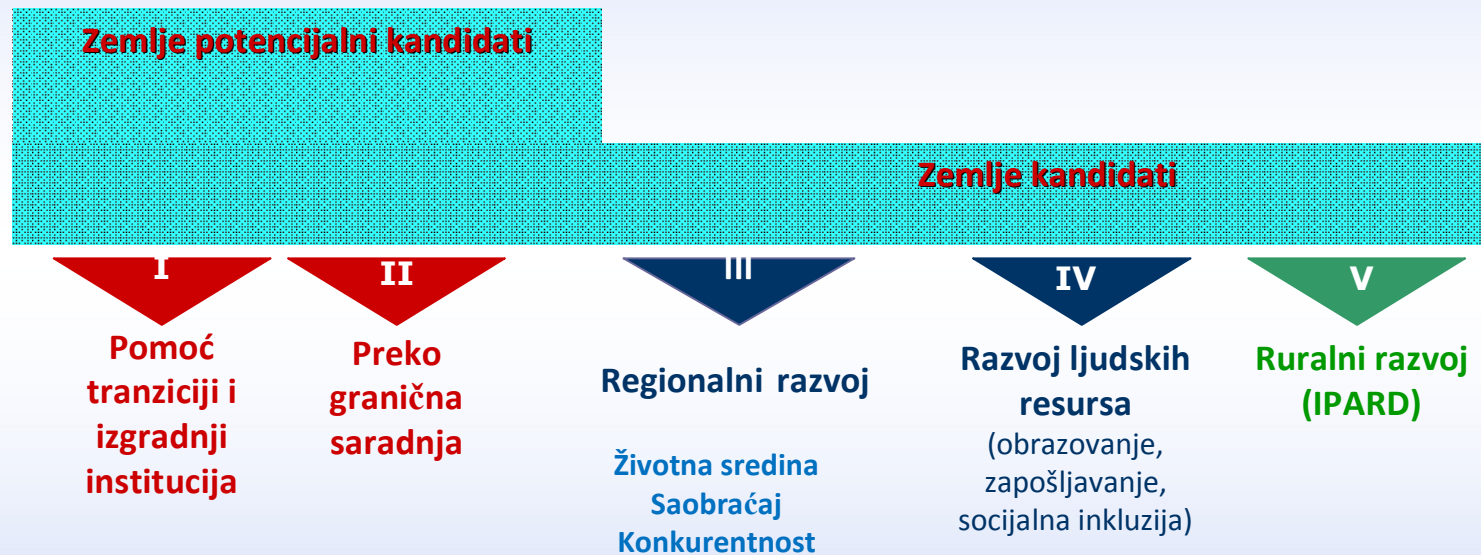

Struktura IPA

- **Nacionalna IPA (sadrži pet komponenti)**
 - Program pomoći usmeren na **prioritete u okviru svake od država korisnika IPA fondova**
- **Višekorisnička IPA (Multi Beneficiary IPA)**
 - Program pomoći za **spровођење zajedničkih prioriteta zemalja korisnica IPA:**
 - Zemalja kandidata za članstvo u EU - Crna Gora, Hrvatska, Island, Makedonija, Srbija, Turska
 - Zemalja potencijalnih kandidata za članstvo u EU – Albanija, Bosna i Hercegovina
 - Korisinci su još i Hrvatska (kao država u pristupanju još za IPA 2012) i Kosovo (u skladu sa Rezolucijom SB UN 1244)

IPA komponente

Uslovi za korišćenje IPA komponenti III, IV i V: kandidatski status i decentralizovani sistem upravljanje fondovima EU (DIS)

Zašto sve ovo radimo? Strukturni fondovi i Kohezioni fond

Uslovi za korišćenje IPA komponenti III, IV i V: kandidatski status i decentralizovani sistem upravljanje fondovima EU (DIS)

Preko IPA do Strukturnih fondova i Kohezionog fonda

Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA) - podrška državama na putu evropskih integracija i priprema za Strukturne fondove i Kohezioni fond

**Sličnost: principi i
pravila, institucije,
dokumenti**

Strukturni fondovi i Kohezioni fond – osnovni instrumenti za sprovođenje Regionalne politike EU

Razlozi postojanja Regionalne politike EU

- **Politički** - sa ciljem da izjednači životni standard svih stanovnika Unije (solidarnost) i smanje razlike u nivou razvijenosti između evropskih regiona jačanjem privredne i socijalne kohezije
- **Ekonomski** – integracija tržišta u kratkoročnom periodu uzrokuje određene teškoće u prilagođavanju. Dugoročne dobiti mogu biti ostvarene poboljšanjem faktora kao što su obrazovanje, infrastruktura, R&D itd.
- **Sprečavanje masovnih migracija** – koje, između ostalog, nastaju kao posledica neravnomernog razvoja
- **Obostrana korist** – i oni koji najviše plaćaju imaju koristi

Principi korišćenja fondova EU – paralela sa IPA

- **Programiranje**
 - Strateško planiranje, izrada višegodišnjih programa i priprema projekata
- **Koncentracija**
 - Usmeravanje sredstava tamo gde su najpotrebnija (sektorska i geografska koncentracija)
- **Sufinansiranje**
 - Deo sredstava dolazi i iz nacionalnih izvora
- **Partnerstvo**
 - Konsultacije između svih nivoa vlasti i civilnog sektora

Budućnost regionalne politike EU

- **Već započeta široka debata o budžetu za period 2014-2020 i reformi regionalne politike EU**
- **EK je pokrenula inicijativu Evropa 2020**
- **Reforma regionalne politike je bitna i za Srbiju:**
 - Srbija će postati članica EU u periodu 2014-2020, tako da će pravila i prioriteti sada utvrđeni važiti i za Srbiju
 - Nova pravila će se reflektovati i na novi pretpristupni instrument nakon 2013. godine

Partnerstvo i partneri u kontekstu fondova EU

Kako do IPA sredstava?

- **Višegodišnje planiranje projekata**
- **Poznavanje strateških dokumenata i pravila i odgovarajuća obuka**
- **Prioritizacija**
- **Priprema kompleksne projektne dokumentacije:**
 - Studija izvodljivost
 - Finansijske i ekonomske analize
 - Analiza troškova i koristi (Cost Benefit Analysis)
 - Procena uticaja na životnu sredinu
 - Tehnički pripremljen projekat i tenderska dokumentacija
 - Neophodne dozvole
- **Obavezno sufinansiranje projekata**
- **Međuopštinska saradnja i partnerstvo sa zainteresovanim stranama**
- **Obavezna upotreba engleskog jezika**

Višegodišnji indikativni finansijski okvir - MIFF

Država/godina	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Turska	497.2	538.7	566.4	653.7	781.9	899.5	935.5
Hrvatska	141.2	146.0	151.2	153.5	156.5	159.6	162.9
Makedonija	58.5	70.2	81.8	91.6	98.0	105.0	117.2
Srbija	189.7	190.9	194.8	197.9	201.8	205.8	214.7
Crna Gora	31.4	32.6	33.3	33.5	34.1	34.7	35.4
Bosna i Hercegovina	62.1	74.8	89.1	105.3	107.4	109.4	111.8
Albanija	61.1	70.7	81.2	92.6	94.4	96.2	98.1

Iznosi su u milionima evra

Programiranje IPA komponente I

- **Akcioni plan za programiranje IPA – ciljevi:**
 - Da **utvrdi** principe, učesnike i njihove uloge i odgovornosti tokom procesa utvrđivanja prioriteta i predloga projekata
 - Da **definiše** odnose i odgovornosti između relevantnih institucija
 - Da **obezbedi** korišćenje jednoobraznih procedura tokom programiranja
 - Da **unapredi** administrativne kapacitete

Komponenta I: pomoć tranziciji i izgradnja institucija

Evropsko partnerstvo

MIPD

Strategije Srbije

Predlozi projekata/Project fiche

Tehnička pomoć:

1. Izgradnja institucija
2. Priprema i sprovođenje strategija
3. Obuka
4. Priprema projekata itd.

Twinning

1. Usklađivanje sa zakonodavstvom EU
2. Obuka itd.

Investicije

1. Izgradnja ili Rekonstrukcija
2. Nabavka opreme

Grant

Posebna bespovratna sredstva namenjena lokalnoj samoupravi i civilnom društvu i razvojnim agencijama

Ključni akteri u procesu programiranja IPA komponente I

- **Nacionalni IPA koordinator (NIPAK)**
 - Direktorka kancelarije za evropske integracije, gospođa Milica Delević
 - NIPAK Sekretarijat (Sektor za planiranje, programiranje, praćenje i izveštavanje o fondovima EU i razvojnom pomoći Kancelarije za evropske integracije)
- **Delovi operativnih struktura**
 - Jedinice za upravljanje projektima u resornim ministarstvima
- **Delegacija EU u Beogradu**

Uloga ministarstava

- **Koordiniraju proces programiranja u okviru ministarstava i drugih institucija povezanih sa ministarstvom**
- **Pripremaju projekte tokom procesa programiranja i podnose ih NIPAK-u**
- **Vrše prethodni izbor i ocenu prioriteta predloga projekata**
- **Informišu NIPAK-a o toku procesa programiranja**
- **Pribavljaju mišljenje NIPAK-a po pitanju finansiranja iz IPA**

Sektorske radne grupe za programiranje IPA

- **Radna grupa za reformu državne uprave**
- **Radna grupa za vladavinu prava**
- **Radna grupa za civilno društvo, medije i kulturu**
- **Radna grupa za konkurentnost**
- **Radna grupa razvoj ljudskih resursa**
- **Radna grupa za transport**
- **Radna grupa za životnu sredinu i energetiku**

Programiranje IPA – alokacije u skladu sa MIPD 2011-2013

Indikativne finansijske alokacije po MIPD sektoru (Višegodišnj indikativni planski dokument)	Procentualni okvir
Pravda i unutrašnji poslovi	10-15%
Reforma državne uprave	10-15%
Društveni/socijalni razvoj	10-15%
Razvoj privatnog sektora	10-15%
Saobraćaj	10-15%
Životna sredina, klimatske promene i energetika	15-20%
Poljoprivreda i ruralni razvoj	10-15%
Aktivnosti vezane za pravne tekovine EU (EU <i>acquis</i>) i aktivnosti horizontalnog karaktera	10-15%
UKUPNO	100%

Ko priprema projekte tokom procesa programiranja

- **Resorna ministarstva**
- **Posebne organizacije obrazovane Zakonom o ministarstvima**
- **Službe Vlade**
- **Narodna skupština**
- **Narodna banka Srbije**
- **Predlozi projekata se dostavljaju Sekretarijatu NIPAK-a**

IPA komponenta II: Programi prekogranične saradnje

- **Cilj: jačanje prekogranične saradnje kroz zajedničke lokalne i regionalne inicijative koje imaju za cilj unapređenje održivog privrednog i društvenog razvoja u oblastima kao što su: životna sredina, prirodno i kulturno nasleđe, borba protiv organizovanog kriminala itd.**
- **U proseku oko 11.5 miliona evra godišnje**
- **Programi sa državama članicama: Mađarska, Rumunija i Bugarska**
- **Programi sa IPA državama: Hrvatska, BiH i Crna Gora**
- **Transnacionalni programi: Jadranski i Jugoistočna Evropa**
- **Principi:**
 - **sufinansiranje;**
 - **primena finansijskih pravila EK;**
 - **neprofitni projekti i aplikanti;**
 - **teritorijalni princip.**

Влада Републике Србије
Канцеларија за европске интеграције
Сектор за планирање, програмирање, праћење
и извештавање о средствима ЕУ и развојној помоћи

Government of the Republic of Serbia
Serbian European Integration Office
Sector for planning, programming, monitoring
and reporting on EU funds and development aid

Međudržavna saradnja i partnerstvo

- Programi omogućavaju centralnim i lokalnim organima vlasti i organizacijama unutar i izvan EU da, kroz saradnju, poboljšaju ekonomske i društvene uslove i jačaju mogućnosti zajedničkog razvoja

IPA-CBC Programming areas

Perspektiva IPA komponenti

- **Nakon sticanja statusa kandidata sredstva iz IPA komponente I bi trebalo da bude preusmerena na IPA komponente III, IV i V**
- **Nakon sticanja statusa kandidata neće biti moguće finansirati infrastrukturne projekte kroz IPA komponentu I, već isključivo projekte izgradnje institucija**
- **U slučaju da ne iskoristimo alokacije IPA 2012-2013 kroz IPA komponente III, IV i V, buduće upravljanje Strukturnim fondovima bi moglo da bude ugroženo – izlazna strategija – koristićemo komponentu I**

Primeri MB IPA projekata – Visekorisnička IPA

- **Podrška civilnom društvu na regionalnom nivou**
- **Razvoj projektne dokumentacije za infrastrukturne projekte od regionalnog značaja**
- **Podrška regionalnoj školi za državnu upravu**
- **Erasmus Mundus**
- **Uklanjanje nuklearnog goriva iz instituta Vinča**
- **Uspostavljanje regionalnog sistema za postupanje u vanrednim situacijama**

Poređenje između IPA i programa Zajednice (EU Programi)

- **Pretpristupna pomoć (IPA)**
- **Isključivo namenjena za države kandidate i potencijalne kandidate u procesu pripreme za članstvo u EU**
- **Korisnici projekata su uglavnom državne institucije i projekti imaju snažnu vezu sa sprovođenjem *acquis***
- **Ne plaća se učešće za korišćenje ovih sredstava – kofinansiranje projekata je obavezno**
- **Upravljanje je decentralizovano (za Srbiju to je cilj)**
- **Pravni osnov – Okvirni sporazum i Uredba o sprovođenju IPA**
- **Programi Zajednice (EU Programi)**
- **Prevashodno države članice za njihovu međusobnu saradnju u sprovođenju politika EU**
- **Korisnici projekata uglavnom različite partnerske institucije/organizacije**
- **Plaćanje učešća (entry ticket) je obaveza + sufinansiranje projekata**
- **Sprovođenje je uglavnom centralizovano, ali se nekada zahtevaju posebne nacionalne strukture za njihovo sprovođenje**
- **Pravni osnov – svaki program ima poseban pravni osnov i različita pravila za sprovođenje**

Neophodna znanja

- **Opšte karakteristike o IPA**
- **Poznavanje specifičnih pravila**
- **Priprema projektnih aplikacija za grant scheme**
- **Priprema tehničke dokumentacije**
- **Engleski jezik**

Влада Републике Србије
Канцеларија за европске интеграције
Сектор за планирање, програмирање, праћење
и извештавање о средствима ЕУ и развојној помоћи

Government of the Republic of Serbia
Serbian European Integration Office
Sector for planning, programming, monitoring
and reporting on EU funds and development aid

HVALA NA PAŽNJI